

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1649

Cap. 10. Ad quosnam astus concurrat Habitus fidei mediatè, vel immediatè. An ad falsos vel per se, vel per accidens, & quomodo operetur intellectus in syllogizzando.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38925

CAPVT X.

Ad quosnam actus concurrat Habitus fidei mediatè, vel immediatè. An ad falsos per se, vel per accidens, & quomodo operetur intellectus in syllogizando.

172 **H** Abitus fidei cum sit virtus intellectus non potest per se concurrere ad actum falsum. Et ratio à priori est, quia eius obiectum formale est essentialitèr cōnexum cum eius obiecto materiali; hoc est veracitas diuina, cum veritate rei enunciatae. Probabilius putamus, nè per accidens quidem cōcurrere eiusmodi habitum ad actum erroris.

ris.

roris. Quamuis enim possit bona causa vniuersalis determinari per accidens à causa particulari vitiosa ad effectū malum, tūm in physicis vt patet in claudicatione & in mōstris, tūm in moralibus vt constat ex generali concursu diuinæ omnipotentiae ad actum peccatis; nunquàm tamen bona causa potest concurrere ad malum effectum nisi vel quādo si id nō posset, nè ad bonū quidem posset concurrere, vel quando ille effectus non est simpliciter malus, sed melior, quàm pura negatio. Hoc secundum verificatur in claudicatione, quæ melior est quam nullus gressus, & in monstris, quæ meliora sūt, quàm nullus fætus; primum verificatur in actu erroris, ad quem

quem nisi intellectus posset cōcurrere, nullum posset facere actum verum obscurum; item in actu peccati, ad quem nisi Deus posset concurrere, nè cōcurrere quidem posset ad liberam, & laudabilem abstinenciam à peccato, vt consideratū est in *libro de actibus humanis*.

173 Cæterùm si bona causa possit concurrere ad omnes suos effectus bonos absque eo quòd habeat potentiam ad effectum malum, semper caret illa potentia, vt pote quæ si illi conueniret iam non cōueniret per accidēs, & ex necessitate materiæ, sed per se, & ex intentione naturæ, quippe potentis habere omnia alia bona sine tali potentia ad malū. Hinc colligitur eā potentiā cōcurrenti ad actū
fal-

falsum non esse in habitu fidei; nam habitus fidei potest concurrere ad omnes actus bonos quin habeat eiusmodi potentiam. Probatur, nam vel deberet illam habere in ordine ad casum, in quo simul cum obiecto fidei crederetur aliquod obiectum falsum, vel in ordine ad casum, in quo ex vna premissa fidei, & alia falsa eliceretur falsa conclusio. At in neutro casu necesse est assignare habitui fidei influxum in actum falsum.

174 Non quidem in primo casu: quando enim intellectui repræsentaretur simul obiectum fidei, & obiectum falsum, vel crederet ea disparatè; & sic crederet per duos actus, alterum verum, & procedentem à fide, alte-

alterum falsum, & à fide independentem: vel crederet illud cōplexum per modum vnius; & tunc obiectum, quod directè creditur est illa similtas indiuisibilis, quæ tota est falsa. Atque adeò nil necesse est, vt ad eam credendam partialitèr cōcurrat habitus fidei: neque etiam hic cōcursus requiritur in secundo casu; nam quando ex vna præmissa fidei, & altera falsa infertur falsa conclusio, etiã si actus conclusionis reflectat supra obiectum præmissæ veræ, non tamen eget habitu fidei, quia intellectus & volūtas sunt potentia determinatæ ex se ad credendum, & volendum in posteriori natura quidquid credunt, & volunt in priori natura; nequè in hoc patiuntur nouam

nouam difficultatem, superan-
dam per aliquem habitum.

175 Actus ergo, qui quo-
modocunque reflectat supra
actum fidei intuitiuè, aut me-
moratiuè, erit quidem superna-
turalis in ratione effectus; quia
non potest poni nisi ex supposi-
tione miraculi hoc est verè fidei
antedèter elicitæ: sed ad hos
actus supernaturales in ratione
effectus non requiritur habitus
confortans potentiã, vt in lib. *de*
Gratia ostēdimus. Cæterùm ille
actus nō erit supernaturalis in
ratione entis, quandoquidē
non modo non erit melior om-
ni accidēte naturalitèr debito,
sed nec erit simpliciter expeti-
bilis. An verò detur habitus
Theologiæ supernaturalis ad
inferēdas cōclusiones veras ex
præ-

præmissa fidei, & ex alia præmissa naturali vera, potest esse maior dubitatio. Non tamèn hunc habitum admittere videtur omninò necessarium. Nam nequè intellectus eget illo ad expugnandam nouam difficultatem, vt vidimus, nequè ad acquirendam cognitionem meliorem omni cognitione naturali possibili. Si quidèm ille actus non dat intellectui nouã cognitionem alicuius veritatis, quæ cognitio vel in ratione finis, vel in ratione mediij sit expetibilior ea cognitione, quæ constitueret sælicitatem naturalem, nequè est principium proximum actus meritorij; hoc enim principium debet esse vltimum iudicium practicum, quod est essentialitèr euidens,

vt

vt alibi ostendimus, & non ob-
scurū sicut actus theologicus:
quare ad illud vltimum iudi-
cium practicum videtur & re-
quisitus, & sufficiens habitus
supernaturalis prudentiæ infu-
sæ, qui concurrat ad illud iudi-
cium representans bonitatem
obiecti supernaturalis eligibilis.
Hic autem habitus versatur cir-
ca cōplexum omnium cogni-
tionum præcedentium, non tā-
quām circa præmissas, sed tan-
quām circa obiectum (vt supra
expositum est, vbi de hoc iudi-
cio practico disputauimus) inter
quas cognitiones sit aliqua co-
gnitio practica supernaturalis;
& quo complexo existente sit
euidens honestas illius obiecti
supernaturalis eligibilis.

176 Nè ipse quidem actus
fidei

fidei concurrit per se ad conclusionem falsam. Cum enim ille sit indifferens vt coniungatur cum altera præmissa vera, vel falsa, habet ex inclinatione suæ naturæ potius appetitum innatum ad coniunctionem cum præmissa vera. Et hoc est cōmune etiam cognitionibus naturalibus, nam actus scientiæ non concurrit per se ad conclusionē falsam in syllogismo falso ex falsitate alterius præmissæ, concurrit tamēn per se ad conclusionem veram. Et ratio à priori est, quoniam omnis cognitio vera est ordinata ad bonum intellectus, non solū in ratione finis, & quatenū per se ipsam formalitèr illum perficit, sed etiam in ratione mediij, & quatenū potest esse semen

nouæ

nouæ scientiæ, & veritatis acquirendæ. Propter ergo hanc generalem rationem etiã actus fidei per se, hoc est ex intētione naturæ, concurret ad verã conclusionem theologicam.

177 Imo censemus, singulas præmissas non concurrere immediatè ad actum conclusionis. Conclusio enim mouetur, à complexo vtriusq. præmissæ, cum quo tantum complexo apparet connexa veritas conclusionis; huic autem complexo assentimur per actum, distinctum ab illis actibus separatis, quibus singulæ præmissæ creduntur. Quare præmissæ non determinant immediatè ad actum conclusionis, sed ad illud complexum, vel etiam aliquando vna tantum præmissa

L

est

est prior natura ad actum, quo
assentimur cōplexo vtriusque.
Et hic assensus circa totum cō-
plexū est propositio *minor*, quæ
essentialitèr, & non tantum ac-
cidentalitèr distinguitur à *maio-*
ri, & reflectit supra maiorem
per reflexionem explicatam in
illa particula *sed*. Sicuti
cōclusio reflectit su-
pra præmissas
per refle-
xionem explicatam
in illa particula
ergo.

